

AMERIŠKA DOMOVINA

AMERICAN IN SPIRIT FOREIGN
IN LANGUAGE ONLY

AMERICAN HOME

SLOVENIAN MORNING
DAILY NEWSPAPER

NO. 4

CLEVELAND, OHIO, FRIDAY MORNING, JANUARY 6TH, 1933

LETO XXXV.—VOL. XXXV.

Zanimive vesti iz življenja naših ljudi po ameriških naselebinah

Po dolgem presledku bodo dobili tudi v Milwaukee zopet slovenski radio program in sicer v nedeljo, 29. januarja, ob 2:30 popoldne. Slovenski radio program bo oddajala WTMJ radio postaja. Mr. John Pavlich je izposloval ugodnosti za oddajo slovenskega radio programa, ki se bo oddajal od 2:30 do 3. ure popoldne.

Pred kratkim sta v Universal, Pa., preminula brata Albert in Fredie Demšar, v starosti 20 in 18 let, oba v eni noči. Umrla sta za influenco. Oba sta bila člana angleško poslujočega društva SNPJ, in so člani društva privedli tako lep pogreb, da so lahko za vzgled starejšim družtvom.

Na večer pred novim letom so dobili ubitega rojaka Johna Nagode, in sicer na koncu proge ulične železnice v Lyonsu, Illinois. Kako je prišel v smrt, nihče ne ve. Domneva se le, da ga je ubil kak avtomobil. Ranjki je bil star okoli 60 let, in doma nekje od Vrhničke, kjer zapušča ženo in otroke.

Tom Tušek v Rock Springs, Wyoming, ki je zadnje poletje ustrelil svojega sina, je bil te dni odpeljan iz zaporov v umobolnico. Zmračil se mu je um.

Iz Girarda, Ohio

Poroča se dam, da bodo igrali na pustno soboto v Girardu, Ohio, prijetno in zabavno igro "V Ljubljano jo dajmo," in za igro vlada že sedaj veliko zanimanje. Vse vloge so že v skrajno dobrih rokah, tako da bo v Girardu zopet nekaj novega. Pa tudi Hojer fantje bodo ta večer v Girardu. Torej bo menda ja dosti in prave zabave. — Samostojno društvo priredi v soboto 21. januarja, maskeradno veselico. In zopet bodo za ples skrbeli Hojerjevi fantje. Ne pozabite na to zabavo člani in drugi. Podeljene bodo tudi nagrade za maske. — Tudi bolezen ne prizanaša zadnje dni našim rojakom. Mr. Anton Gabrovec se je moral podati v postelj, Mr. Frank Gantar pa celo v bolnico. Zbolela sta precej nevarno Mr. John Urbančič in Mr. Matt Zavbi. Vsem skupaj želimo vsi in tudi podpisani skorajšnjega zdravlja. — John Dolžič.

Dr. Srca Marije (staro)

Društvo Srca Marije je izvolilo sledeče uradnice za leto 1933: predsednica Julija Brezovar, podpredsednica Mary Grdina, prva tajnica Frances Novak, 6326 Carl Ave., blagajničarka Catherine Perme, druga tajnica Mary Bradač. Odbornici: Mary Skulj in Anna Erbežnik. Nadzornice: Louise Pikš, Genovefa Supan, Jennie Brodnik. Vrata: Frances Kasunič. Bolniška nadzornica Louise Pikš. Zastopnice združenih društev fare sv. Vida: Mary Pristov, Mary Stanonik.

Klub Pipa

"Klub Pipa" je izvolil sledeči odbor za leto 1933: predsednik Louis Gliha, podpredsednik Frank Mulh, tajnik Josip Glivar, blagajnik Anton Boldin, zapisnikar Anton Pelko. Nadzorniki: John Cvet, Jos. Zaletel in John Peskar. Seje se vršijo vsako prvo soboto v mesecu ob 7:30 zvečer v S. N. Domu.

Novi naročnik

Med novimi naročniki pretekli ponedeljek je bilo poročano ime Louis Perme. Pravilno bi se moralo glasiti Louis Perne.

Latinske republike so radostne, ko so se umaknili zadnji ameriški vojaki

Mexico City, 5. januarja. Tukajšnji vladni časopis "El Nacional" prinaša ob priliki odhoda ameriških vojaških čet iz Nicaragua v iskrenem tonu pisan članek, v katerem izraža poluradno veselje mehiške vlade, da je vlada Zed. držav končno pokazala pravo demokracijo in voljo sodelovati z latinskimi republikami v demokratičnem duhu in v znamenju medsebojnega spoštovanja. "Mi smo iskreno prepričani, da je ta začeti korak vlade Zedinjenih držav kot predhodnik boljših medsebojnih odnosov in nove mednarodne politike velikega severo-ameriškega naroda napram latinskimi republikam na našem kontinentu. Vlada Zedinjenih držav je pokazala, da razume prave principe demokracije in pan-amerikanizma. S tem še bo ugled Zedinjenih držav povečal, in prijateljstvo latinskih držav napram Zedinjenim državam se bo utrdilo in postalo bolj iskreno. Odstranitev ameriških vojakov iz Nicaragua je prvi dokaz, da nastopa Amerika novo pot k medsebojnemu zbliznanju."

Smrt kar naprej bozi

Po dolgo trajajoči bolezni je za vedno zatisnil svoje trudne oči rojak Jakob Rozman v starosti 52 let, doma iz vasi Bukovec pri Brezicah. Šel je v pokoj dragi in zvesti prijatelj. Tvoje vedno tako veselo in dobrohotno srce, ki je vsakogar ljubilo in nikogar žalilo, se je po hudi in tako mučni bolezni uklonilo neizprosni smrti. Moral se je ločiti od drage in ljubljene soproge Antonije in otrok: Anton, ki je pomožni organist v cerkvi sv. Lovrenca, ter Mary, Angela, Vera in Anna. V starem kraju pa zapušča brata. Bil je član društva sv. Lovrenca št. 63 KSKJ, društva Bled št. 20 SDZ, društva sv. Alojzija (samostojnega), društva sv. Antona Padovanskega (sam.), podporni član pevskega društva Zvon in sam. dr. sv. Jožefa. Pogreb se vrši v ponedeljek ob devetih uri iz hiše žalosti, 3528 E. 80th St. pod vodstvom Louis L. Ferfolia. Naj bo ohranjen ranjemo blag spomin med nami, njegovim pa izrekamo naše iskreno sožalje.

Novi uradniki

Društvo Euclid št. 29 S. D. Z. je izvolilo sledeče uradnike za leto 1933: predsednik Jos. Mačarol, 961 E. 237th St., podpredsednik John Pižem, tajnik Frank Gorjanc, 19900 Arrowhead Ave., blagajničarka Mary Pižem, zapisnikar Jakob Jugo. Nadzorniki: Jos. Laušin, John Dodič, Anton Znidaršič. Zdravnik dr. Anton Skur, zastopnik za brezplačno zavarovalnino Matija Klemen. Seje se vršijo vsako tretjo nedeljo ob 9. uri popoldne v špeltovih prostorih.

Card party

Društvo Kristusa Kralja, št. 226 KSKJ priredi v nedeljo, 8. januarja, lepo card party in ples v Knausovi dvorani. Pričetek je ob 3. uri popoldne. Igral bo Red Branceljnov orkester. Za to prireditve je vstopnina prost.

Redna seja

Šolski odbor Slovenske šole na Holmes Ave., ima svojo redno sejo dne 6. januarja, ob 7:30 zvečer. To je nocjo večer. Prošeni so, da se vsi udeležijo. — Ivan Kapelj, tajnik.

Jugoslovanska vlada obtožuje laške fašiste

London, 5. januarja. Jugoslovanski poslanik v tem mestu se je včeraj oglašil v angleškem ministertvu za tujezemske zadeve, kjer je slovesno in resno izjavil, da jugoslovanska vlada gleda z največjo skrbjo na položaj, katerega ustvarja italijanska politika na Balkanu, ki se nadaljuje že dalj časa.

Zlasti je jugoslovanski poslanik opozoril angleško tujezemsko ministertvo na novo colninsko pogodbo med Albanijo in med Italijo, katero želi Italija narediti z Albanijo, in če se pogodba sklene, je Italija pripravljena dovoliti Albaniji novo posojilo. Albanski kralj Zogu nikakor ni v simpatiji z Italijo, katere bi se rad oprostil, toda italijanska vlada ga ima tako v krempljih, da se ji ne more izviti. Naprosil je že druge vlade tozadevno na pomoč.

Jugoslovanski poslanik v Londonu je izjavil, da dela Italija silovit pritisk na albansko vlado, da jo pridobi za svoje namene, ker ima pri tem gotove načrte proti Jugoslaviji. Jugoslovanska vlada je predložila svoje skrbri glede bodočnosti zborovanju Male entente, in kot se poroča, namerava slednja skupno nastopiti napram Italiji.

Včeraj je pa jugoslovanski poslanik v Londonu izjavil, da jugoslovanska vlada ne bo nikdar dovolila, da se ustvari colninska unija med Italijo in Albanijo, in bi s tem Italija dobila močno vojaško postojanko ob jugoslovanski meji. Poslanik je povdarjal, da ta italijanski korak ni nič drugega kot nadaljevanje stremjenja politike Mussolinija, da se Italija razširi na Balkanu v političnem smislu.

Kar je pa še izvanredne važnosti je dejstvo, da se je Mussolini zadnje čase približal Franciji, kateri je naredil izvanredno ugodno ponudbo. Mussolini dobro ve, da je Francija najboljša zaveznica Jugoslavije, in sedaj skuša laška vlada to prijateljstvo razcepiti ali pa vsaj ohladiti. Ko se je mudil visok državni uradnik francoske republike v Rimu, mu je Mussolini podal izvanredno ugodno ponudbo v namenu, da se vsa nasprotja med Francijo in Italijo poravnajo.

Kar je Mussolini ponudil francoskemu zastopniku je sledeče: Italija je pripravljena prepustiti vso vplivnost in prosto roko Franciji, kar se tiče Sredozemskega morja ob severni Afriki, dočim bi se Francija zavezala, da prepusti Italiji prosto roko v Jadranskem morju in ob Balkanskem polotoku. Tako bi se sfera

političnega vpliva na Sredozemskem morju razdelila.

Kot pogoj te ponudbe je Italija zahtevala, da se Francija odpove svoji zvezi z Jugoslavijo, katere Zveza bi se imela pravkar ponoviti. Kot se poroča iz Londona je francoska vlada odklonila laško pogodbo, katero smatra za preveč enostransko, vendar si je pridržala pravice do nadaljnjih pogojev.

V uradnih krogih Londona so popolnoma prepričani, da Italija s svojo zahtevo po colninski uniji z Albanijo ne išče nobenih trgovskih koristi, kajti Albanija sploh ničesar ne producira in tudi ne more dosti vrednega kupiti, pač pa vedo, da je prizadevanje laške vlade glede colninske unije z Albanijo, le korak Italije, da se utabori v Albaniji in s tem ogroža jugoslovansko mejo.

Albanski kralj je izjavil, da je jako nasproten colninski uniji med Italijo in Albanijo, toda dela Italija tak pritisk na njega, da ne vidi nobenega izhoda, kot da se poda. Izjavil pa je, da če pride do take zveze, da se mu bo njegov narod uprl, ker je zlasti severno prebivalstvo Albanije zelo nasprotno Italiji. Italijani pa še vedno pritiskajo, in zadrževala je prišla tako daleč, da je moral jugoslovanski poslanik v Londonu uradno protestirati.

Imejte razum!

Od časa do časa prinašamo v časopisu dnevne tržne cene raznega blaga, kot jih posnemamo iz angleških časopisov, ki dnevno priobčujejo take tržne cene. Nihče naših ljudi tega ne očita angleškim časopisom, toda če naši časopisi kaj enakega priobčijo, pa gredo gotovi ljudje takoj nad naše mesarje, češ, bral sem v "Ameriški Domovini," da je n. pr. svinjsko meso po tri cente funt. Pa zahtevajo od naših mesarjev enako ceno. Pri tem nič ne pomislijo na smisel dotične novice, namreč, da farmarji dobijo za živo vago 3 cente za svinjsko meso. Ne pomislijo, da je treba potem prasce iz farm pripeljati v klavnice, da prevoznja stane denar, nihče ne pomislil, da je treba prasce zaklati, kar se ne naredi zastonj, nihče ne pomislil, da je treba zaklano živino zopet razposlati na vse kraje in mesta, in da pri tem nastanejo stroški, ki dvignejo ceno žive prvotne vage. Taki ljudje bi se morali sami podati daleč na farme, zamuditi en dan, dogovoriti se s farmarjem glede cene, prepeljati žive prasce okoli, doma jih klati in pripravljati, potem pa bi kmalu izračunali, koliko jih to stane. Nihče ne dela zastonj, dasi bi bil farmar upravičen do dvakrat večje cene za svojo živino, kot jo dobi. Naši slovenski mesarji v Clevelandu, kot smo že neprestano povdarjali, prodajajo te ali one vrste meso veliko cenejše kot veržne trgovine, in dočim je resnica, da ta ali oni odjemalec, kadar ima denar, bo stopil v veržno trgovino, kjer bo dražje plačal in molčal, bo pri slovenskem trgovcu kritiziral, ko prejme blago na kredit. Prosi se torej dotične rojake, da vpoštevajo te vrstice v enakem duhu kot so pisane. Ne dolžite naših trgovcev za vsako malenkost, za katero so odgovorni kapitalistični krogi. Pripustite domačemu človeku, da se borno prezivi, pa opustite tuje trgovine,

Slov. radio program

Tudi v nedeljo, 8. januarja, bomo zopet imeli lep slovenski radio program. Peli bodo štirje mladi fantje iz Euclida in sicer prvi tenor Al Kolar, drugi tenor Andy Gerl, prvi bas Herman Stupica in drugi bas Max Gerl. Zapeli bodo sledeče lepe pesmi: "Vasovalec," "Polje," "En šuštar me je vprašal" in "Kaj mi nuca planinca." Poleg tega bosta pa igrala lepe polke in valčke Mr. John Rozman in Mr. John Petek. Program se bo oddajal kot običajno na WJAY radio postaji pod vodstvom Mr. Charles Zormana, v nedeljo, 8. januarja, *od 3:30 do 4:00 ure popoldne.

Cene mesu in groceriji

Oglejte si cene naših mesarjev in groceristov, ki imajo oglašje v današnjem listu in videle boste, da ne morete dobiti nikjer drugje boljšega blaga po takih cenah. Torej podpirajmo domače trgovce, kjer dobite boljše postrežbo in nižje cene kot v tujih trgovinah. Gospodinje, vedno pregledajte naš list za cene, predno greste kupovat in prihranile si boste denar

Darovi

Mr. Jos. Likar je daroval za slovensko mladinsko šolo \$6.00, Mrs. Mary Kushlan \$2.00. Za Jugoslav. šolo moderne umetnosti je darovalo društvo "Naprej" št. 5 SNPJ svoj mesečni prispevek \$2.55, Matevž Mesec \$1.00 in simpatičari omenjene šole \$1.50. V imenu prosvetnega odbora SND se najiskrenejše zahvaljujemo. — John Tavčar, tajnik.

Louis Sternad

Nevarno bolan se nahaja na svojem domu Mr. Louis Sternad, 6203 Edna Ave.

ki vam nikdar centa ne vrnejo, dočim so naši trgovci, dasi imajo nižje cene, kot veržne trgovine, neprestano na delu za vašo podporo, društvom kot posameznikom!

O pokojnem Tom Klunu

Na prijazni farmi v Geneva, Ohio, kjer je Tom Klun preživel zadnja tri leta svojega življenja, je preteklo sredo za vedno zatisnil oči. Začasno se je bil nasečil na farmi v upanju, da si okrepi svoje zdravje. Podaljšal si je dobo svojega življenja, toda smrt je končno prišla po svoje. Ranjki Tom je bil vsem priljubljen družabnik in tovariš. Kdo ga pozna iz onih časov, ko je lovil ribe v Erie jezuru, potem pa delil svojim prijateljem v okolici St. Clair Ave in 62. ceste. Mnogo let svojega življenja je preživel na 62. cesti, kjer je imel najprvo gostilno, pozneje pa slaščičarno. "Tom," to je bilo njegovo ime, po katerem so ga poznali prijatelji in znanci. Zlasti je bil znan po svojem "poklicu," ker je vedno vozil pogrebce pri enem ali drugem pogrebu, za enega ali drugega pogrebniha. In značilno je bilo zanj to, da je najraje vozil duhovnika, kadar so Toma poklicali za voznika. In navadno je imel, da je vozil vedno zelo hitro, posebno pa proti domu.

Tom Klun je opravičeval svojo hitro vožnjo s tem, da je po šega-ri ribniški navdi rekli: "Vsaka optica leti naprej s kljunom." Bil je pravi ribniški humorist. Pred mnogimi leti je obljubil, da bo živel toliko časa, dokler ne bo gotova nova cerkev sv. Vida. Želja se mu je spolnila, in v tej veri in prepričanju se je poslovil od tega sveta, obžaloval od številnih njegovih prijateljev, ki njegovi družini izrekajo globoko in resnično sožalje. Bodi mu ohranjen blag spomin med vsemi, ki so ga poznali. Pogreb ranjkega se vrši v soboto iz cerkve sv. Vida pod vodstvom Frank Zakrajšek.

Vreme

Včeraj je imel Janko sejo na Waterloo Rd. Stirijske navzoči. Sprejet konkretni predlog, da se napiše velik članek z anonimnim podpisom. Bumf!

Farmarji bodo linčali one, ki skušajo kupiti zadolžena posestva

Le Mars, Iowa, 5. junija. V tem mestu se je vršila danes nasilna prodaja farme farmarja John A. Johnsona. Zavarovalna družba New York Life Insurance Co., ki je imela prvo vknjižbo na farmi v svoti \$33,000.00, je hotela prodati Johnsonovo farmo za \$30,000.00, ali za \$3,000 manj kot se je glasila vknjižba, tako da bi potem, ko bi farmar Johnson zgubil svojo farmo, bil še vedno dolžan zavarovalni družbi \$3000 na dolgu, poleg obresti. Nevoljni farmarji, sosedje Johnsona, so dospeli iz vseh krajev na lice mesta, kjer se je vršila prodaja. Odvetnik zavarovalne družbe, ki je vodil licitanto, je bil od nekako 500 farmarjev preganjen iz svojega mesta. Farmarji so prinesli s seboj vrvi in so grozili, da linčajo odvetnika, ako ne preneha z dražbo. Odvetnik Martin je hitel brzojaviti svoji družbi, ki mu je končno dovolila, da dvigne prodajno ceno za \$3000, toda obenem se je ustavila nasilna prodaja za en mesec. Odvetnik Martin in šerif Ripley sta bila napadena od farmarjev in pretepena. Sodnik Pitts, ki je skušal posredovati, je bil napaden. Državna postavodaja je dobila naročilo, da ustavi v bodočnosti nasilno prodajo farm, od katerih ni bil plačan davek.

Računi za vodo

Mestna vlada je poslala finančnemu odseku mestne zbornice sporočilo, da je najmanj za \$100,000 neplačanih računov za vodo. Mestna vlada vprašuje, kaj je narediti v teh slučajih. Ako računi za vodo niso plačani, bo kmalu tudi vodovodni oddelek mesta moral opustiti delavce, ki so plačani iz tega, kar se plačuje za vodo. Župan je predlagal, da dobrodelne družbe plačajo te račune, ker dobijo denar, ki bi šel sicer mestni vladi za razna dela. Mestna zbornica bo sedaj iskala pota in sredstva, kaj je narediti v takem položaju.

Znižana plača sodnikom

Preteklo sredo popoldne so imeli mestni sodniki posvetovalnje, pri katerem so sklenili, da iz proste volje znižajo vsak svoj plačo za 10 odstotkov. To je že drugo znižanje plač. Vsak sodnik bo dobival \$900 manj na leto kot dosedaj. Mesto plačuje mestnim sodnikom \$6000.00 na leto, okraj pa \$3000.00.

Fleming doma

Bivši republikanski councilman v Clevelandu, Thomas Fleming, ki je bil obsojen na dve leti in devet mesecev zapora radi sleparije, je danes zopet sloboden mož, ko bo izpuščen iz zaporov v Columbusu. V zapore je šel 25. oktobra, 1930, in je skušal že prej se osvoboditi, toda se mu ni posrečilo.

Dodatno o Janez Pelanu

O Janezu Pelanu, ki je umrl v Južni Ameriki se nam še dodatno sporoča, da je bil ranjki Janez Pelan star 72 let, in je živel v Južni Ameriki 36 let. Ves ta čas je delal v kavnih nasadih. V Južni Ameriki zapušča tudi soprogo Agnes Pelan in dva sina, Franka in John Pelana ter hčer Rose Pelan.

Zaroka

Mr. in Mrs. Frank in Jennie Košmerl nam sporočata, da se je ob Božiču zaročila njina hčerka Miss Sophie Košmerl, 1056 E. 62nd St. z Mr. Salvator Genoveze iz Kinsman Road.

Bivši predsednik Calvin Coolidge je nenadoma preminul, ko se je bril

Northampton, Massachusetts, 5. januarja. Bivšega predsednika Zedinjenih držav, Calvin Coolidge, so našli mrtvega danes na njegovem domu. Našla ga je žena okoli poldne, ko je ležal na tleh. Smrt je nastopila radi srčne hibe. Njegova žena se je ob času smrti soproga nahajala v mestu po kupčiji, in ko je prišla domov, je mož ležal mrtev na tleh. Biti je moral mrtev že kakih 15 minut. Coolidge je šel zjutraj ob 10. uri v svoj urad, toda je urad kmalu zapustil in se vrnil domov s tajnikom. Ze zadnja dva ali tri tedne se je pritoževal radi slabe prebave, toda opravljal je redno svoja dela. Dočim je tajnik na domu bivšega predsednika ostal v spodnjih prostorih, je odšel Calvin Coolidge navzgor in se ni več vrnil. Tajnik je čakal in čakal, dokler se ni vrnil domov Mrs. Coolidge, ki je šla navzgor in našla moža mrtvega. Coolidge je bil znan kot priprost človek, ki je imel mnogo prijateljev.

Sweeney v mestu

Kongresman Martin Sweeney se je v terek in v sredo mudil v Clevelandu in je organiziral svoje lastne demokratske kohorte, s katerimi misli, da bo ugnal župana Millerja pri prihodnjih volitvah. V Washingtonu je silno mnogo dela za kongresmana Sweeneyja, pa vendar najde čas, da se vozi okoli in vodi lokalno politiko v svoje sebične namene. Toda kljub silnemu vpitju je Sweeney dobil le 60 moških in eno žensko, ki so poslušali njegov kampanjski govor v hotelu Carlton sinoči. Sweeney je bil izvoljen lansko leto za kongresmana 20. okraja, in bi se moral kot tak držati svojega urada, ker je v Washingtonu dovolj dela za njega te dni.

Nagla smrt

Po enodnevni bolezni je preminul dobro poznani rojak John Ovnik, po domače "Sorditov," stanujoč na 8010 Marble Ave. Ranjki je vodil nad 22 let mesnico v Newburgu. Star je bil 55. let, in doma iz vasi Vrh, fara Primsko. Zapušča žalujočo soprogo Frances, pastorka Franka in hčer Anto, poročeno Slak in brata Matija, v starem kraju pa očeta, sestro in brata. Pogreb ranjkega se bo vršil v ponedeljek zjutraj iz pogrebnega zavoda Louis L. Ferfolia, 3515 E. 81st St. Podrobneje poročamo jutri. Naše globoko sožalje vsej preostali družini.

Razprodaja čevljev

Mr. Frank Suhadolnik obhaja te dni 33-letnico, kar prodaja obuvala v naselebin. V ta namen priredi razprodajo, ki bo trajala od 6. do 17. januarja. Izredno nizke cene bodo na tej razprodaji, za kar opozarjamo na oglaš v današnjem listu.

Novi policisti

Mestna vlada namerava imenovati 100 začasnih policistov, katerih vsak bi dobival \$25 na teden, ako bo mestna zbornica sprejela tozadevno priporočilo. Mestna zbornica tozadevno še ni glasovala.

Odslovljeni suhači

Governor White je odredil, da se odpusti iz službe osem državnih prohibicijskih agentov. Ze lansko leto je odslovljen štiri, sedaj osem, skupaj dvanajst. Država Ohio ima samo še 10 teh nepotrebnih uradnikov.

"AMERIŠKA DOMOVINA"

(AMERICAN HOME)

SLOVENIAN DAILY NEWSPAPER
Published daily except Sundays and Holidays

NAROČNINA:

Za Ameriko in Kanado na leto \$5.50. Za Cleveland, po pošti, celo leto \$7.00.
Za Ameriko in Kanado, pol leta \$3.00. Za Cleveland, po pošti, pol leta \$3.50.
Za Cleveland po raznašalcih: celo leto \$5.50; pol leta \$3.00; četrt leta \$1.75.
Za Evropo, celo leto \$8.00; pol leta \$4.00; za četrt leta \$2.50.
Posamezna številka 3 cente.

Vsa pisma, dopise in denarne pošiljave naslovite: Ameriška Domovina,
6117 St. Clair Ave., Cleveland, O. Tel. Henderson 0628

JAMES DEBEVEC and LOUIS J. PIRO, Editors and Publishers.

Entered as second class matter January 5th, 1909, at the Post Office
at Cleveland, Ohio, under the Act of March 3d, 1879.

83

No. 4, Fri., Jan. 6th, 1933

"Prosveta"

Pretekli teden je uradno glasilo Slovenske Narodne Podporne Jednote "Prosveta" prineslo uradno objavo, da bo takoj v početku leta 1933 izhajala "Prosveta" le petkrat na teden tako, da se bo opustila sobotna izdaja. Poleg tega je glavni odbor Slovenske Narodne Podporne Jednote sklenil, da se zmanjša oblika "Prosvete" od sedmih kolon na šest kolon dnevno, kar pomeni, da si bo "Prosveta" prilahnila na delu in papirju mnogo tisoč dolarjev na leto.

To je prvi korak na polju slovenskega časnikarstva v Ameriki — nazaj. In ne da bi dolžili "Prosveto" za ta korak. "Prosveta" je glasilo največje slovenske podporne organizacije v Ameriki, organizacije, ki šteje nekako 50,000 članov in članic v svojih oddelkih. In glasilo največje slovenske bratske podporne organizacije je bilo prvo med vsemi drugimi slovenskimi časopisi v Ameriki prisiljeno ustaviti dober del svojega prometa. Kdor zna proračunati stroške, ta bo vedel, da pomeni odlok glavnega odbora Slovenske Narodne Podporne Jednote za znižanje časopisa najmanj \$10,000 na leto.

Slovenska Narodna Podporna Jednota ima v Zedinjenih državah in v Kanadi nekako 600 društev. Vsak tajnik vsakega posameznega društva Slovenske Narodne Podporne Jednote je uradni zastopnik ali agent za "Prosveto." To pomeni, da 600 zastopnikov med Slovenci v Zedinjenih državah, deluje intenzivno in skoro uradno za slovenski dnevnik "Prosveto." Kaj enakega ne more izkazati noben drug slovenski časopis v Ameriki. "Glas Naroda," "Amerikanski Slovenec," "Enakopravnost" in "Ameriška Domovina," slovenski dnevniki v Ameriki, imajo vsak po 20, 30 do 50 zastopnikov po raznih slovenskih naselbinah. Toda izmed omenjenih slovenskih dnevnikov ni še en sam doslej naznanil, da bo omejil svoje poslovanje, in "največji slovenski dnevnik" kot je "Prosveta" vedno rada poročala o sami sebi, je bil prvi prisiljen "reducirati." "Prosveta" je v resnici prinašala precej originalnega berila, ki je bilo pa v vsej vsebini tendencijsko, toda to originalno berilo velja dosti denarja, in Slovenci v Ameriki nismo zlasti danes močni dovolj, oziroma zavedni, da bi znali ceniti, kaj je originalno berilo ali pa škarjarske povesti in novice. V čast "Prosveti" naj bo povedano, da so bile tam "škarje" malo poznane, dasi ton, ki ga ima "Prosveta" nikdar ni in ne bo pod sedanjim vodstvom odgovalar duhu naroda.

Dnevnik "Prosveta" je prinesel s svojim tednikom in tiskarno vred tekom zadnjih 15 let najmanj \$100,000 čiste zgube članstvu Slovenske Narodne Podporne Jednote. Kdor se je zanimal in čital pol-etne in letne račune Slovenske Narodne Podporne Jednote tekom zadnjih 15 let, in je videl v "Prosveti" pošteno priobčene račune glasila Slovenske Narodne Podporne Jednote, ta nam bo povedal, da je mogoče "Prosveta" v svojem prizadevanju zgubila v 15 letih več kot \$100,000 narodnega denarja, ko nikdar ni ubrala narodne struje, pač pa je moralo 50,000 članov tekom dolgih let z assessmentom prisiljeno podpirati socialistično propagando par sodrugov v Chicagu. Lepo narodno ime: "Slovenska Narodna Podporna Jednota" je zaeno z dnevnikom in rezko pisavo vleklo, toda le za en čas. Od leta do leta so ljudje, ki so pristopali k Slovenski Narodni Podporni Jednoti, spoznavali, da direktno ali indirektno, in proti svoji volji, podpirajo socialistično propagando, katero je "Prosveta" dosledno vodila.

Imeti 600 zastopnikov za časopis, ki dobivajo provizijo, nagrado, za svoje delo, in kljub temu priznati, da se ne more imeti uspeha in da se mora iti nazaj, kot mora iti "Prosveta" nazaj, to pomeni, da je nekaj narobe. Ako bi vsaki izmed teh 600 zastopnikov "Prosvete" na leto pridobil vsaj enega novega naročnika na leto, pomeni to v desetih letih 6,000 dobrih naročnikov. In če bi vsak zastopnik pridobil vsaj 3 nove naročnike na leto, kar se lahko igraje naredi, bi imela "Prosveta" danes 20,000 naročnikov.

Toda vseh 600 zastopnikov ni moglo pridobiti "Prosveti" niti 100 novih naročnikov na leto. In krivda ni na strani zastopnikov. Krivda je na strani slovenskega naroda, ki ne odobrava vsiljene socialistične propagande, deloma je pa krivda na strani razmer, kot obstoje danes, ki narekujejo, da slovenski časopis kot je "Prosveta" ne more izhajati ako ima \$10,000 zgube na leto.

Ukrepi glavnega odbora Slovenske Narodne Podporne Jednote, da preneha s sobotno izdajo "Prosvete" in da zmanjša obseg časopisa, je posledica razmer. Novih naseljencev ni, in če ni naseljencev, tudi novih naročnikov ni, vsaj prisiljenih naročnikov ne, in končno vidimo v koraku "Prosvete," kaj čaka vse druge slovenske časopise v Ameriki. Tozadevno je "Ameriška Domovina" naš slovenski dnevnik, obširno in prepričevalno podajal dejstva tekom zadnjih dveh let.

"Prosveta" je naredila prvi korak tozadevno deloma z namestno socialistično politiko, deloma radi gospodarskih razmer. Mi vemo, da če bi se v Chicagu manj oprijemali Marksa, Liebknechta, in Trotzkyja in Stalina, in bi v istem času posvetili enako energijo domači, slovenski kulturi, ponosu, zgodovini in značaju, da bi bili v stanu rešiti marsikaj, kar danes propada.

D O P I S I

Euclid, O.—Zdaj se bom pa še jaz enkrat oglasil in ker je to moj prvi dopis, upam, da ne bo romal v uredniški koš. Rad bi namreč opisal, kako se mi kaj gibljemo tukaj v Euclidu. No, zabav nam ne manjka, društvenih kakor cerkvenih. Božični prazniki so sedaj minili in pri nas smo obhajali kaj slovesno. Na sveti dan smo imeli pet sv. maš in pri vseh mašah je bila cerkev nabito polna. In tako lepo petje smo imeli, da nam je postalo kar mehko pri sreju. Peli so se same slovenske božične pesmi in si je človek kar predstavljaj, da je v stari domovini za božične praznike. Pri polnočnici nam je pel mešani zbor in ravno tako ob desetih. Ob sedmih je bilo pa tudi nekaj izvrstnega, zato moram vse pevece pohvaliti. Božična kolekta je bila tudi taka, kot jo nismo pričakovali v teh slabih časih.

Na štefanov dan so imeli pa naši malčki predstavo, katero so tudi lepo izpeljali in igrali, da so se ljudje kar čudili. Ljudje so rekli, da je bila predstava vredna več kot 25 centov. Dvorana je bila polna ljudi.

V nedeljo, to je na 8. januarja se pa zopet nekaj velikega

pripravljala, kar tudi ni vsak dan. Naši fantje od društva Sv. Imena se bodo zopet enkrat postavili. Imeli bodo veliko slavnost in zaključek kontesta o najboljšem pridnem fantu pri fari sv. Kristine. Prav pridno so prodajali tikete in jih še prodajajo. Sedaj zadnji teden se bo šlo za kožo. Kdor jih bo več prodal, tištega bo pa doletela ta šmentana čast. Tiketi so prav poceni, pa vendar včasih kdo reče, da so predragi. Toda vedite, da je tudi za tistega hudo; ki jih prodaja. Morda tudi kdo misli, da vsak zase devlje v žep. Ampak vso stvar ima v rokah in pod nadzorstvom g. župnika. Količnik knjig tiketov vsak dobi, toliko denarja mora prinesiti.

Zato vas pa prav vljudno vabimo na to veselico, vse St. Clairčane, Collinwoodčane in tudi iz Newburga naj pridejo in iz Rožnika naj ne pozabijo posetiti naših fantov. Godba bo izvrstna, namreč Jackie Zorc orkester. Tudi za drugo potrebo se ni treba nič bati, ker se že vse pripravljala, da bo vsak zadovoljen, kdor nas bo obiskal.

Srečno novo leto želim vsem prijateljem in naročnikom Ameriške Domovine. J. S.

Newburške novice

Srečno novo leto! Je že nekaj dni preteklo od kar se je pričelo to novo leto, a menim, da ga ostane še zadosti vsem nam, da si še lahko voščimo srečo.

Kakšno pa naj bo to novo leto, da bo srečno?

Nekateri misli, da bi bil srečen, če bi imel zadosti zlata — denarja. Denar igra veliko vlogo na svetu dandanes. Toda denar sam ne more nas osrečiti. Kaj pa če bi imel človek milijon dolarjev pri sebi in bi sredi puščave ležal bolan, žejen in lačen? Ali bi bil srečen?

Zopet drugi pravi: "Če bi imel lep dom, bil bi srečen." V New Yorku je živel mož v hiši, katera je po velikosti in lepoti in dragocenosti se merila s kraljevimi palačami. Pravil mi je o njem neko, kateri ga je obiskal. Rekel je: "Ko sem prišel k vratom in pozvonil, se je takoj prikazal med vrati poseben vratar, oblečen v krasno uniformo: v roki je držal srebrnen krožnik, na katerega sem položil svojo vizitko. Veled mi je sestri v krasno sobo, čakalnico, in čez dolgo časa je prišel po me, da me popelje k gospodarju, katerega sem želel videti. Bil je to mož v najboljših letih, a postaran od skrbi in vidne žalosti. Dasi večkratni milijonar, bil je vseeno zelo nesrečen. Žena ga je pustila, sin je bil v norišnici, hči pa mu je leto poprej umrla. Nisem še videl človeka bolj potrtega in nesrečnega."

Tako je pravil človek, ki je sam vse to videl. Tudi krasna palača ne prinese sreče vselej.

Kaj pa je potem sreča?

Neko trdi, da bogastvo, združeno z dobro družino in zdravjem, je prava sreča. Da, to se nam zdi idealno. Toda, kdo nas pa v tem more obdržati? Kdo nas more zagotoviti, da ne pride kriza, kot jo preživljamo in pobere vse to? Koliko družin je živelo tako blagostanje pred nekaj leti, danes pa so ob premoženju, ob domu, ob zdravju, spolh ob vse, kar bi človek na zemlji cenil. Nobena vrata se ne zapro tako močno, da bi smrt ne zlezla v hišo in to zato, ker se tudi nobeno okno ne pritrudi tako krepko, da bi bolezen ne mogla v sobo. Toraj tudi tukaj ni vselej sreča. Zdravje, premoženje, dobra družina, vse to je samo en del zemске sreče. Poleg tega je pa to tako redko, da bi štiri petine ljudi nikdar ne moglo upati na srečo, ako bi bili pogoji stavljeni tako visoko.

Kaj pa je potemtakem sreča vendar?

Zemška sreča je v zadovoljnosti. Da, edino le v zadovoljnosti. Imej vsega v izobilju, zlata in srebra na kupe, hišo tako kot je Franc Jožefov grad na Dunaju, imej premoženje in sploh vse udobnosti, katere ti bogastvo na svetu more nuditi, če nisi zadovoljen, ne boš srečen. Zadovoljnost pa ni odvisna od bogastva — premoženje le malo pomore včasih k zadovoljnosti — odvisna pa je od čiste vesti, prijaznega razpoloženja in popolnega zaupanja na Boga.

Par milj pod Niagara slapovi so skalnate stene, katere odbijajo reko Niagara v stran, da ne more v svojo smer naprej. Reka buta z velikansko silo v to steno, potem pa se besno vrže na desno v obliki orjaškega pravokotnika, kateri povzroča strahovite plese voda, ki v penicih in pretecih vrtineh požirajo, nosijo na dno in zopet bljuvajo na površje in zopet požirajo vse, kar jim pride v njihov strašni ožem.

Čez tiste vrtince, visbko zgoraj nad vodami, so od brega do brega čez reko napete železne vrvi, ali kabli, po katerih tečejo škripci in nesejo mali voz čez reko, v katerem prevažajo ljudi iz ene na drugo stran.

Kar strah me je preletaval, ko sem gledal iz tega obešenega voza globoko doli na te strašne vrtince in besneče valove, kateri bi nas bili neusmiljeno naglo pogoltnili, da nismo bili par sto čevljev nad njimi.

Tako je tudi na svetu. Vse polno je vrtincev — depresij, težav, križev in bolečin. Ako človeka ne vzdignejo močne vrvi zaupanja na božjo Previdnost in mirna vest visoko nad te brazdne bo zastoj iskal sreče na zemlji.

Srečno novo leto toraj vam želim. Bog daj, da bi bilo boljše, kakor je bilo preteklo. V kolikor pa bo prineslo tudi hudega, čez to naj nas srečno pripelje notrajni mir in trdno zaupanje v Boga. Potem bo leto 1933 srečno navzlic vsem pomanjkljivostim.

Poslušajte, kaj so naše žene in dekleta zasnovala v tem novem letu že: Zbrale so skupaj vsa ženska društva, zveze in klube in so naredile nekako federacijo ženskih društev. Tej federaciji bo predsedovala Apolonija Kic. Mrs. A. M. Pucel bo tajnica. Mrs. M. K. Plute blagajničarka. Aha — tudi blagajno bodo imele. Mrs. A. A. Zagar za-

pisnikarica. Nadzornice so pa Miss Josephine Godec, Miss Frances Blatnik in Miss Silvia Colnar. Do sedaj so možje še mirni in ne vidjo v tem nobene zarote proti njim, ker se v pravih te federacije glasi, da je namen te zveze pomagati podjetjam zlasti kot je cerkev in šola in jih prepeljati srečno in z najboljšim izidom čez mlakuzo sedajne depresije. Mi jim ključemo: varno vozite vašo barko in Bog blagoslovi vaš namen!

Prihodnja nedelja je sv. Imena. Naša društva Najsvet. Imena Jezusovega bodo zjutraj pri drugi maši skupno prešli sv. obhajilo in po maši ponovili svoje obljube delati za čast najsvet. Imena in proti brezbožnemu in nesramnemu govorjenju. Popoldne ob pol 3 se bodo zbrali k petim litanijam in blagoslovu in potem na letni seji. Društvo Najsvet. Imena je Kristusova armada poštenih mož in fantov, kateri spoznajo, da niti za zemeljsko srečo ni nikjer drugje podlage, kakor v Imenu Jezusove. Če bi se svet ravno po besedah Zveličarja: "Ljubi svojega bližnjega, kakor sam sebe," bi ne bilo nikdar kake depresije. Zemlja rodi zadosti za vse. Razdeliti je treba po bratsko, to je vse.

Prišel je Frank Shuster tam gori iz Sladden Ave. in je povedal, da jim je Santa Claus prinesel 8 funtov težak zaboj. Ko so ga odvili, so našli v njem lepega, zdravega fantka. To je res veliko darilo za Božič. Stric Joseph Shuster in teta Mary Murphy sta bila za botre, seveda po svojih zastopnikih, ker niti eden ne drugi ne živi tukaj. Malemu Shusterju so dali ime, Jerome, John, po slovensko, Hijeronim, Janez.

Charles Kuhel, brat velikega baseball igralca iz Washingtona, je prišel ponosno po cesti, da sem mislil, da je morda tudi on dobil kako tako službo. Povedal pa je, da je dobil še kaj boljšega. Dobili so princa, kakoršnega ta svet še ni videl (Charles tako misli in ima prav). Malega Charlesa sta prinesla John Mauer, stric, in njegova soproga Marija h krstu. Bog blagoslovi male in njih starše!

Izredno lep program se nam obeta za nedeljo, 8. januarja popoldne ob 3 in zvečer ob pol 8. Ponovljena bo igra "Na Betlehemske poljanah!" Ko je bila igra na tedi pred Božičem, so bili vsi navzoči kar očarani od krasne predstave. Temu bo pridjana še druga kratka igra ("Sv. Trije Kralji.") Tudi ta predstava je zelo mična in pomenljiva. Vsak jo bo vzljudil. Konečno, ali pred igro, ali pa po igri, ne vem, Grdina ve, bo nam pokazal Mr. Anton Grdina slike, katere je vzel pri procesiji Sv. Rešnega Telesa in še nekaj starih slik, kot je "Trgatev," in "Kongres." Naj nihče ne zamudi te predstave. Otroci imajo popoldne vstop za 5c. Ako jih od ene hiše pride več kot trije, plačajo samo trije, drugi grede prosti notri — popoldne samo. Zvečer je vstopnina 35c. Sprejadj, zadaj 25c. Predstava je v korist cerkve.

Influenca nam še vedno precej prizanaša. Vendar je nekaj ljudi bolnih za drugimi boleznimi. Jakob Rozman je bil zadnje sredo operiran. Rozman je prestal že veliko boleznih zadnja leta, upamo, da se toraj kmalo povrne zdrav domov. V bolnišnici je bila tudi Mrs. Pečnik iz Prince Ave. Ovnikova mati na Marble se še vedno bori s svojo staro boleznijo. Mrs. Stefančič iz Prince Ave. se je podala v bolnišnico pred par dnevi. Mali Frank Zupančič, sin Ignaca in Pavline Zupančič leži nevarno bolan v bolnišnici. Bernard A. Suhadolnik mali prestolonaslednik Anton Suhadolnikove družine je prilazel iz nevarne pljučnice toliko, da se že zanima za svoje številne igrače, ki mu jih je Santa prinesel. Angelica Hočvar še vedno potrpežljivo nosi svoj večletni križ — srčno bolezen. Mrs. Ukmar se sedaj zdravi

vi doma, kjer prav dobro napreduje. Vsem tem in še drugim za katere ne vemo, ali pa smo pozabili na njih bolezni, želimo hitrega in popolnega okrevanja in prav srečno novo leto.

Eden naših barberjev, Frank Ločniškar, je prejel žalostno vest iz Ljubljane, da mu je tam umrla mati. Bodi mu tem potom izraženo naše sožalje. Družina John Rožnik in družina Frank Pobego sta izgubili tik pred Božičem približno leto stare babice. Tudi tem naše simpatije. Mali pa so v nebesih in nimajo več problemov in težkoč. Blagor jim!

Prihodnji teden, v pondeljek, se prične naša šola kakor tudi krščanski nauk po vseh okrajih. Starši naj redno pošiljajo svoje otroke do 15 leta k nauku. Ob nedeljah naj otroci pridejo k maši ob 9 in potem k nauku v šolo. Čč. šolske sestre z veseljem

KONCERT "SOČE" V SLOVENSKEM DOMU

Cleveland (Collinwood), O.— V nedeljo osmega januarja je vsem ljubiteljem lepega petja dana prilika za par ur najlepšega užitka s tem, da posetite koncert pevskega društva "Soča." Priliko boste imeli slišati naše krasne slovenske pesmi: žalostne, zaljubljene, vesele, poskočne, narodne popevke; izvzete ne bodo tudi moderne skladbe. Soli, dueti, kvarteti, okteti, mešani, ženski in moški zbor, bodo podajali svoje, po več mesečnih vajah dobro naštudirane komade, gotovo občinstvu v zadovoljnost in "Soči" v čast. Sama vedno lepa in nikdar umrljiva pesem "goriškega slavčka" Simon Gregorčiča "Nazaj v planinski raj," katera je bila tudi njegova nagrobnica, je skoro vredna vstopnina, katero boste za ves koncert s zabavo skupaj plačali. Kaj pa "Ljudmila," "Venček narodnih pesmi" in ne vem koliko še drugih pesmi bo venčalo naš koncert.

JUGOSLAVENSKI KULTURNI VRT I HRVATI

Kako nam je dobro poznato, da su i clevelandski Jugoslaveni dobili dio zemljišta za svoj Cultural Garden, i sada je počelo, ili imade da počme rad za dojuđuće ljeto da se pokažemo.

Kako sam čuo, da su na naša braća Slovenci već počeli raditi, da što prije doprinesu svoj dio u ovaj kulturni vrt. Isto tako i naše braća Srbi. Doznao sam, da i mi Hrvati imali smo našu reprezentaciju, i da je već bio odbor izabran, ali dosada se još ništa tako stvarnog nije poduzelo među nama.

Ako naša braća Slovenci i Srbi rade na ostvaranju uredbe Jugoslavenskog Vrta, tada je dužnost i hrvatskog odbora da sazovu sjednicu Hrvata, i da se na toj sjednici poprmi budućel, i što brži rad sa strane Hrvata. Kako naša braća Slovenci i Srbi imaju kulturni stvari za ovaj vrt, sigurno da se imaju i Hrvati sa nečim još većim pokazati.

Zato, molim bivši odbor da ovu stvar što prije donese pred hrvatski narod Clevelanda, i da zaključimo naš budućel rad, tako ako bi bilo zgodne i vremena, da sa ostalom jugoslavenskom braćom budemo slavili dan otvorenja, i prikaza naše kulture drugim narodima u Clevelandu.

Sada nije vrijeme za natezanje u narodnom i kulturnom radu, nego moramo biti oprezni, i raditi u slogi, i dogovoru za dobrobit svoju nas, i naše jedinstvene domovine. Ako pako budemo se svadili oko prazne kosti, tada će nam naši susjedi neprijateljli i tu praznu kost nogom odrinuti od nas. Tko nije čita u novina, kako gosc. Mussolini se grozi, što Jugoslaveni čiste svoje ulice na Jadrano, i bacaju staro smeće. Što bi taj gosc. reka da je na našem položaju??? Pomislite braćo Hrvati i ostali Jugoslaveni na govov gosc. Mussolinija pred crnim svojim kosu-ljama 1926. Reka ovako: "Cr-

VARUJTE SE PREHLADA
in novčanika sloustva: pljučnice!
Ne prehladite se in glette, da
boste imeli erevaje v redu a tem,
da jemlete redno
Trinerjevo Grenko Vino

zrtvujejo svoj nedeljski počitek, samo da bi bili otroci poučeni v krščanskem nauku.

Več ljudi v sedajnih razmerah ne more vzeti avtomobil licence, in bi bili radi tega zadržani od maše ob nedeljah. Pomagajte pri tem sosedje. Povabite take družine, ali vsaj nekaj članov take družine, naj pridejo k vam. To je prijateljsko in krščansko. Stori dobro, kjer moreš, kajti s tem si boš pridobil ne samo naklonjenost ljudi ampak tudi Boga samega. "Kar ste storili tem v mojem imenu, ste meni storili." Srečno Novo Leto!

Nešteto vaj in požrtvovanja od strani našega pevovodje Mr. Vautarja je bilo treba, da smo se toliko pesmi naučili, za kar noben pevec ne zahteva nobene plačila, pač pa obratno: še iz svojega žepa plačuje v društveno blagajno. Nam pevcem je edino in največje plačilo, da nas občinstvo moralno in materialno podpre s tem, da poseča naše prireditve in koncerte, ker največja žalost za pevca je, da mora peti napol prazni dvorani. Največ zadoščanja pa dobi, ako vidi, da je dvorana polna, ker s tem občinstvo pokaže, da mu je lepota slovenske pesmi še vedno pri sreju in da njegov trud ni bil zaman. To mu da novega poguma in moči za še nadaljno delovanje.

Torej upam, da v nedeljo posetite od blizu in daleč naš koncert ter nam s tem pripomorete k še nadaljni gojitvi in obstoju slovenske pesmi v tujini. Zdravo!
Joško Jerkič.

ne kosulje neče mirovati dok se Talijanska zastava ne bude vijala nad crkvom Sv. Stjepana." Sada opet reka: "Mi se moramo osveti za lavove sv. Marka u Trogiru, i postaviti Talijansku zastavu na turanj Sv. Marka u Zagrebu." (Šic ne praši.) Jadranom je plovila hrvatska ratna flota. Jadranom će ploviti jugoslavenska pobjedonosna flota. Jadran će braniti svaki pošteni Srbin, Hrvat i Slovenac, jer je Jadran jugoslavensko more. A oni, koji jedu talijanske makarone, i madjarski gulaš badav, i prenose talijanske uniforme u svoju domovinu, zaslužuju ime crne izdajice.

Ako clevelandski Hrvati propute ovu priliku, da ne bi sudevali kod ovoga kulturnog i prosvjetnoga rada, tada više ne bi smieli reći da smo kulturni i prosvjetni narod.

Jest, naša braća Slovenci i Srbi u Americi; priznaju nam, i moraju priznati da je hrvatski narod u Americi bio prvi jugoslavenski narod, koji je pomagao rušiti naše robstvo pod Austrijom i Madjarskom. Ali, što se danes dešava među Hrvatima? Oni, koji su prije rata je-li austrijski STRUDL, in madjarski gulaš, i danas hoće, i nametću se Hrvatima za vodje narodne. Dapače hrvatski se narod mogao dičiti sa svojim svećenstvom u Americi, jer su mnogi dan proveli među svojim narodom, i učili ga, kako da se oslobodimo tudjinaca. Što danas mladi svećenici rade među hrvatskim narodom? Dali učidu bratsku ljubav i bratsku slogu? Dali učidu narod hrvatsku prošlost? Ne, ne, ništa toga nego sve obratno. Dapače hrvatski je narod danas poživinčen, umjesto da je zadržao onu slavnu rečenicu: "Hrvati su predizdje krščanstva."

Čitam u jednoj novin, dje jedan takozvani svećenik odgovora bratu Josipu Grdini na nje-ljama 1926. Reka ovako: "Cr-

(Dalje na 3. strani)

JOZA HERFORT:

SENCE V MEGLAH

Nižave so žarele v jesenskem zlatu, planine so si nadele že prvo rahlo sneženo tančico. Vijočno sive so bile same s svojim molkom. Planinci so šli, smučarjev še ni bilo, planšarji so odgnali živino v dolino.

Planine so živele naprej. Planinske rože so druga za drugo umirale v ostrem vetru, morila sta jih močna sapa in zmrzal. Gamsi so se umikali čedalje nižje. Planinske sočne trave so se posušile, puste, slamnate in trde so bile. Samotarji so šli v temnozeleno jelove gozdove, tropi so šli v doline, bliže ljudi.

Prišel je sveti Martin, po vrhovih smrti so umirale zadnje v očeh norumene krizanteme v medlih žarkih solca, ki se je vedno skrivalo daleč nekje za oblaki. Gamsi se prevzelo čudno čuvstvo, mati narava je pogrnala po njihovih telesih čudne tajne sokove, kri jim je divje zaplala.

Samotarji iz gozdov, starci, so prišli h tropam, mladi kozli so se pričeli bojevito obnašati in preganjati samice — v snegu in vihrav so svatovali gamsi.

Kot povsod se je tudi tu veljavljaval večni zakon narave: Pravico ima jačji! Gamsi so se borili za koze. V lepih temnih očeh jim je gorela razpaljena strast, pozabili so celo na lastno varnost. Oj, ljubezen je bila že za marsikoga pogubna!

Star gams, vedno je bil pri tropu zadnji, se je oddaljil in zasledoval samico. Vsa spehanna je prišla na skalnat greben, pogledala nazaj in težko soplala. Kmalu je bil kavalir za njo in ji spet usiljeval svojo ljubezen. Koza bi imela pač rajše kakega mlajšega gospoda, a kaj ko jih stari ne pusti blizu. Spet mu je ušla. Strastno jo je zasledoval, ni pazil niti na veter, niti na kritje, čeprav je grapa pod njima ležala v megli in bi jima utegnili prinesiti nesrečo. Utrujena in sita nadležneža se mu je udala. Prav nič ni bil kavalirski in prav klavirno je odšel od nje, bil je pač že star gospod. Krilo ga je rušje, ki je podrtavalo v vetru, glavo okrašeno z velikimi, močno zakrivljenimi roglji je nagnil naprej in vonjal v meglo, kamor je upiral svoje ostre oči. Vse je bilo tiho, le veter je ječal v stenah in med rušjem, pa mu majal po hrbtu visoko dlako, — ono, ki tako skomina gorenjske fante.

Veter je dvignil meglo in jo vrgel čez greben. Gamsi so bili nemirni, nekaj ni bilo v redu. Pozabili so na divjo slo, ki jih je motila, da niso bili dovolj pozorni, pa samo nezaupno vonjali zrak in poslušali. Koza, vodnica, je šla počasi naprej, sledile so ji najprej koze potem šele kozli, najstarejši in najmočnejši so bili zadnji, vsi so se pomaknili na rob.

Lovec je povobil daljnogled in puško, lovil je gamsi v daljnogledu, starca ni mogel ujeti na križ, kot bežna senca je bil v daljnogledu, krila ga je megla. Sedaj so se pomaknili čez rob, kot sence so šli pod varnim plaščem megle.

Zima v gorah, v belino zagrnjeno rušje in suho vejevje. Skalne čeri kipe nemo v nebo, ono sivo, pusto, zimsko nebo. Gamsi so se umaknili nižje, dobili so temne zimske obleke. Poletli so bili sivorjavo-rumeni, za zimo jih je narava pokrila s temno gosto dlako. Progi na obeh straneh glave sta živeje izstopili in postali nežno rumeni, dlaka po hrbtu jim je bila po ped visoka, to je ona, za katero hrepeni lovec, ona, s katero se postavlja planinec pred svojim dekletom, ta je povezana v gamsov šop.

S pomladnim zelenjem so se gamsi vračali v planinsko krajevstvo. Prav pomlad, planinska pomlad jim je dostikrat nevarna. Ko zapihajo južne sapa, prično drčati v doline silni plazovi. Dostikrat se zgodi, da

zajame plaz gamsi v svoj divji objem in jih stre. Pomladi gre do gamsi prav iz tega vzroka kaj radi v kraje, kjer so pred plazovi varni, doleti jih pa kljub temu dostikrat kruta usoda. Maj v planinah. Sokovi, vsi mladi in sveži so pričeli kipei po bilju in rušju, povsod je vrela novo življenje. Divjim kozam je napačila težka ura. Matere so si poiskale mirnih in varnih zaklonov, maj je mesec njihovih mladičev. Starke so za mladiče silno skrbne matere, mladiča pa tudi doje pol leta in še več. Mali so na matere tako zelo navezani, da ostanejo pri njih celo tedaj, ko so se ponesrečile ali padle kot žrtev divjih lovecev.

Po planinah hodijo planinci, pa so ti planinci prav radi "židane volje." Za židano voljo pa imajo vpitje, kričanje, streljanje in metanje kamenja. Gamsi so plašni, pa pred takimi planinci beže, pa se žal dostikrat ponesrečijo. Lovci trde, da se številu gamsov polagoma krči in da so temu precej krivi naši planinci — skaze.

"Hudičev mel" so obdajale na dveh straneh strme skalne police, na vrhu se je končaval s previsom. Vse špranje in razpoke je sneg že zamedel, dostop je bil sedaj še težji. Na levih policah je rastle krivo rušje in tam je stanoval črni rogatec, katerega so se pastirji bali, ker je tako tajinstveno izginal in svaril z ostrimi žvižgi trope gamsov na nevarnost, in katerega so imeli za vražjo last. Lovci so za njim zaman oprezovali, njegov vid je bil preoster, njegov voh pretenak.

Z južne strani se je bližal "Hudičevemu melu" lovec. Ni bil še star, a zato je bil bolj izkušen. Hotel je prevariti starrega samotarja. Pod melom mu je prišla na pomoč megla, ki ga je ovila, da se je mogel bližati usodnim policam. Po zraku so plesale redke snežinke, nebo se je sivo in pusto sklanjalo nizko nad gore. Mel je otrdel v zmrznjenih jesenskih nalivih, zamedel ga je sneg.

Predrznež, ki si je hotel osvojiti gamsa, starca, si je cvil čevlje s cunjami in si pritrčil v nevarnih krajih dereze, pa se počasi dvigal kvišku. Bil je že blizu vrha, ko se mu je utrgal pod nogami kamen in ropotaje odletaval nizdol. Lovec je tiho zaklel, pa pazno poslušal. Nič, vse mirno. Prav tedaj je zapihala od vrha sapa in potisnila meglo v dolino.

Tristo . . . lovec je kot okamenel obstal. Dobrih sto korakov nad njim je stal tajinstveni gams in motril okolico onstran police — obrnjen je bil proč. Mirna roka je počasi dvignila puško, gamsovo pleče je obstalo v križu daljnogleda, molk planin je pretrgal strel. Gams se je komaj vidno nagnil proti steni in obstal. Lovec je ostrmel. Jek strela se je šel loviti po meglah in pečeh, ko je v drugo streljal gamsa. Nič! Ni se ganil. Tretjič je dvignil puško, namah so mu zaplesale pred očmi vse tajne slike iz bajk, pa stisnil zobe, trdo pomeril in spet sprožil — puška ni vnela. Kljub temu pa se je gams lahno stresel in omahnil malo nižje bil je še vedno naslonjen na steno. Oko mu je že davno ugasnilo, le veter mu je majal visoko dlako po hrbtu in mamil lovca. Pripravil se je že na plezanje, ko je zdrknil mrtvi gams raz police in obstal tik lovca v peščenem, zmrzlemu melu. Odnese ga je v dolino, prvo rušje mu je bilo za zadnjo vejico, dobil je vejico — zeleno vejico in gamsi lovec.

Oglasi v "Ameriški Domovini" imajo vedno dober uspeh.

CVET NAŠE VASI

Paul Keller

Planila je pokonci. Lica so ji bila brezbarvna; ramena in glava so ji podhrtevale; sunkovito je izrekla: "Gospod Novak — gospod Novak — kako morete — kaj takega!"

"Ali vas je tako prestrašilo — ali celo užalilo?" "Pojdite, gospod Novak! Pojdite!"

Brž je odhitela in ga samega pustila. Tedaj je počasi odšel z vrta skozi vratca, ki so držala na cesto.

Po vasi je šel glas: "Mina Boštjanova je bolna. Že tri dni leži, bržkone ima špansko." Španska pa je mladim ljudem nevarna. Zelo škoda bi bilo, če bi je ne bilo več! Zdravnika pa ne mara!"

Teden dni je trajalo. Novaku se je zdel ta teden ko sam veliki petek. So tedni, ki sestojijo iz samih velikih petkov, samih postov, iz žalosti in smrtnih muk; in celo — vse življenje more biti en sam veliki petek! —

Sedmega dne je Mina Boštjanova vendarle prišla iz sobe. Sedela je spodaj v veliki sobi; blede je bila, vendar mirna. Tisina je bila v sobi. Nekaj muk se je brenčaje zaletavalo ob vroče šipe, ura je tiktakala v le nobno soparico, maček se je bil prav za prav namenil, da pojde miši loviti, a je bil rajši lačen, ko da bi delal v tej vročini in je dremal poleg psa, ki je bil še bolj len ko on. Vse povsod je bil mir.

A v to poletno tišino in soprojno vzdusje je stopil Novak in prinesel velik nemir s seboj. V vprašanju, kako ji je, je bila velika skrb zanjo.

"Spet mi je dobro, gospod Novak. Sedite, prosim! Nekaj resnega se moram pogovoriti z vami. Prav, da ste prišli sami, sicer bi vas bila poklicala. Dajte, da govorim nekaj časa! Nato se bom med nama vse razjasnilo."

Plah in pobit ji je sedel nasproti. Še nekaj precej dolgih molčečih trenutkov, nato je tiho začela:

"Gospod Novak, v tem dolgem, najdaljšem tednu svojega življenja, sem vse premislila in vse dobojevala in zdaj vam bom povedala čisto resnico. Zakaj le s čisto resnico najde človek pravo pot. Nič več me ni sram priznati vam, da sem vas neskončno

JUGOSLAVENSKI KULTURNI VRT I HRVATI

(Nadaljevanje z 2. strani) gov dopis, te imejste da odgovarja njemu kao dopisniku, on i mješa vrijeme borca i kolonistu A. Grdinu.

Dali taj dopis toga pope izgleda da je pisan po svećeniku? Ne, nego izgleda kao da ga najveća luda ili pijanica pisala. Zar ovakovi ljudi da predvođe hrvatski parod? Oh siromašni hrvatski narode što si dočekao.

Latini, Anglo-Saksoni, Turci, India, se ujedinjaju, a mi Južni Slaveni cijepamo. Ne, ne pravi Južni Slaveni ne će nikada cjepljanja, i mi kulturni i prosvjetni Jugoslaveni moramo ići za ovima narodima, te si stvoriti jaku i moćnu Jugoslaviju, u kojoj neće biti razlike između Srba, Hrvata i Slovenca, niti će se pitati koje i čije si vjere.

Ako mnogi danas imaju prigovor za Jugoslaviju, a ko je samo i radi današnje vladavine, ali trebamo znati, da vladavina nijedna nije za uvijek. I čim prije nastane bratska ljubav, sloja i upoznavanje među Srbima, Hrvatima i Slovencima, i ovakova vladavina sama posebi nestaje, te ju zamjenjuje narodne volje vladavina. Prije svega, glavni cilj i rad mora biti među Jugoslavenima, da se državna zajednica utvrdi.

A. Nonimich.

ljubila in da bi bila vse življenje srečna, če bi bila postala vaša žena. A prišla je druga in vzela ste drugo. Gospod Novak, ne mislite, da vam radi tega kolikaj očitam, ali da bi celo njej kaj očitala! Da bi bila jaz možka, tudi jaz bi storila isto ko vi! Kateri možki se ne bi poročil rajši z nežnim, ljubkim, gospodkim bitjem, ko pa z grdo, neokretno in zavaljeno žensko? Ne odkimavajte, gospod Novak; resnično je tako! Rajši obtožujte našega ljubelega Boga, če se vam zdi, da me ni lepo ustvaril. In ko sem nato zvedela, da se boste oženili, sem preživela več mukepolnih tednov. To je resnica. A ko ste bili že poročeni, sem se ko smrtnemu grehu izogibala vsaki misli na vas. Pa vam je umrla žena in je meni zapustila vašo punčko. Ta dediščina je največja in najkrasnejša, kar bi jih kdaj mogla prejeti v življenju. Da smem vašega otroka vzgajati, ni moja zasluga, vaker ste nekoč dejali, marveč je sreča, ki je nisem zaslužila. In potem. . ."

Nenadoma je vstala, odšla iz sobe in je dolgo ni bilo nazaj. Med tem je Novak razburjen hodil po sobi gori in doli. Kako so se vlekli te minute! Zakaj je ni? Zakaj pravi, da je grda in nerodna? Saj vendar ni! In da jo je zasnil . . . resnično, ni je zasnil iz hvalečnosti za vse to, kar žrtvuje njegovemu otroku. Hotel jo je imeti za ženo, željan je bil močne, zveste družice, željan žene, ki je tako pametna, tako zmožna in tako čista in zdrava ko Mina. Zakaj je nehala govoriti? Zakaj je šla ven? Ah, gotovo je je strah tega, kar mu mora še povedati. Slednjič je le prišla.

Obraz in vrat sta ji rdela; ledena voda, s katero si je bila zmočila obraz in vrat, jo je skelala.

"Dolgo vas ni bilo, gospodična! Ali je tisto, kar mi boste še povedali, tako strašno?"

"Je!"

Oči so ji begale po sobi, kakor bi iskale pomoči. Nato je sunkoma spregovorila:

"Gospod Novak, na kratko bom povedala: jaz ne morem biti vaša žena!"

Spet so prišli tisti dolgi, strahotni trenutki nemega odmora, ko se vprašanje in odgovor zagledata drug v drugega in je treba človeku v hudih zadevah odločati.

"Zakaj zavračate mojo ljubezen, Mina?" je žalostno vprašal. Mina je jokajoče in zaeno vriskajoče odvrnila:

"Ljubezen? Saj o ljubezni ne more biti govora! Vaša ljubezen je pokopana! V drugič se človek ne zaljubi več!"

"Motite se, Mina! To zmoto so ustvarili solzavi pesniki, a življenje govori drugače! Ljubil sem Olgo ko pomladne sanje; vas pa ljubim ko kak poletni dan. Ne snubim vas iz hvalečnosti; zasnil bi vas, čeprav ne bi bilo nikoli Olge ali Olge Marije na svetu. Hrepenim po ženi; in nobene druge nočem ko prav vas, Mina!"

Vstala je, begala po sobi in Mina, ki je bila sicer tako mirna, je vzklikala spet in spet:

"Nikar tako, nikar, nikar, da mi je tako težko!" Nato je obstala pri njem. Trdo je položila svojo roko na njegovo ramo in rekla:

"Ah, ko bi vedeli, koliko me stane vaša snubitev, kako je oživila mojo nekdanjo, zamorjeno strast, kako sem v preteklem tednu trpela — pa me ne bi še enkrat zasnuabili in ne bi govorili o ljubezni! Preveč ste dobri, da bi mi kaj takega prizadejali!"

"Pa zakaj, Mina — le zakaj ko me pa vendar ljubite?"

"Saj zato! Ne morem. Kar je v grobu, je v grobu."

Vstal je. Jezno je povzel:

"Kaj je v grobu? Neka žena je v grobu, ki sem jo zelo ljubil; jaz pa nisem v grobu, moje srce ni v grobu, vsa moja moč in moji občutki niso v grobu. Žene

sem željan — in nobene druge ni — ko vi — Mina!"

"Čakajte!" je bolešno zaječala. "Le čakajte! Saj dobite kako drugo! Težko ste pogrešili Olgo, od mene se boste bržkone že laže poslovili. Le malo potrpljenja! — Le čakajte!"

(Dalje prihodnjic.)

* Pismo ima pri nas Charles Karlinger.

DNEVNE VESTI

Velik francoski parnik je zgorel

Cherbourg, Francija, 5. januarja. Včeraj je v Angleškem kanalu nenadoma pričel goreti veliki francoski parnik "L'Atlantique," ki je bil šele pred dobrim letom postavljen v službo med Francijo in Južno Ameriko. 170 oseb moštva na krovu so se rešili. Na krovu ni bilo potnikov, ker se je parnik nahajal na potu v ladjedelnico. Parnik je nosil 41,000 ton in je lahko vkrcal 1230 potnikov.

Morilec želi biti prepričan, da je res ubil

Los Angeles, Cal., 5. januarja. Lawrence Vineberg, prodajalec cunj, je danes policiji priznal, da je ubil svojega tovariša Max Silverja, in da je celo noč sedel pri truplu ubitega, da se je prepričal, da ga je v resnici ubil, ker se je bal, da bi Silver zopet oživel. Vineberg je enajstkrat ustrelil v Silverja.

Umrl na posledicah pasje poškode

La Salle, Illinois, 5. januarja. Delpho Gualandri je na lovu streljal na zajca, toda je zadel svojega psa. Peljal je psa k vodi, da bi mu opral rano, ko se je pri vodi spodtaknil tako nesrečno, da je pri tem sprožil puško, ki mu je žadala smrtonosen strel. Gualandri je danes umrl.

Strupeni plini se v veliki meri izdelujejo

London, 5. januarja. Earl of Halsbury, znameniti angleški pisatelj, izjavlja, da posamezne države danes izdelujejo strupene pline, o katerih prej še ni bilo slišati. Ti plini pridejo v porabo v prihodnji vojni.

* Jack Pickford, brat Mary Pickford, je umrl v Parizu.

MALI OGLASI

Sprejme se dva fanta na stanovanje ali tudi na hrano. Prav po nizki ceni. Vprašajte na 6026 Glass Ave. (6)

POSEBNOSTI ZA SOBOTO!

- Roast beef, ft. 13c
Goveji steak, ft. 15c
Domače šunke, ft. 12c
Mladi šuldri, ft. 7c
Pork loin, ft. 8c
4 kante mleka 19c
Aristos moka, 25 ft. . . 65c

Vso grocerijo in meso dobite pri nas po najnižjih cenah. Naročila pripelje mo tudi na dom. Se vljudno priporočamo.

FRANK KEPIC
14301 Sylvia Ave.
Tel. MULberry 9736

V najem
se da hiša za eno družino, 5 sob in kopališče. Blizu cerkve sv. Vida. Klet za pranje. Vprašajte na 1162 E. 60th St. (Jan.5.7.)

Naprodaj je
hiša s šestimi sobami, velik lot, garaža. Nahaja se na E. 59. cesti. Proda se radi smrti v družini za samo \$1500.00. Za podrobnosti vprašajte pri J. Tisovec, 1366 Marquette Road. (5)

Hiša naprodaj
ima 10 sob, za dve družini, dvoje kopališče, lep lot. Proda se radi smrti. Hiša se nahaja na E. 67. cesti. Cena je samo \$3700.00 Vprašajte za podrobnosti pri J. Tisovec, 1366 Marquette Road. (5)

V najem
se odda, tri sobe in kopališče, za \$10.00, spodaj, z garažem vred \$13.00. Vprašajte na 1106 E. 64th St. (Jan.6.10.13.)

POZOR

Špeh in salo za mast dobite pri nas po najnižji ceni v mestu. Naročite sedaj in takoj!

- Pork shoulder, mali in pusti, ft. 7 1/2c
Pork butts, ft. 9c
Najboljše suhe klobase, ft. 16c

In sedaj imamo posebno dobre klobase za vas!

- Lepe suhe šunke, ft. . . 9c
Cottage šunke, ft. . . . 15c
Teletina za filanje, ft. . 10c
Telečji chops, ft. . . . 15c
Sveže noge, kosti, rivci in ušesa, ft. 5c

- Round steak, mehki, ft. 15c
Salame, ft. 25c

- Suha domača prata, ft. 10-12c

Imamo polno zalogo vsakovrstnih črev za domačo izdelavo klobas. Ako kupite kaj več, dobite poseben popust. Se vljudno priporočamo. (Fri.Sat.X)

MATT KRIŽMAN
6220 St. Clair Ave.
1132 E. 71st St.

Advertisement for Cleveland Trust featuring a large graphic with "\$4,175,000 in Interest" and text: "Izplačanih Cleveland Trust vlagateljem zadnje leto. Vzemite tudi vi del teh 'dividend' s tem, da začnete hranilno vlogo tukaj. Mi plačamo 2 tisočinki državnega davka za vaše hranilne vloge, tako da je vaša hranilna vloga prostega davka."

Cleveland Trust
Člani federalnega rezervnega sistema in Cleveland Clearing House Association

POZOR!

- Aristos moka, 25 ft. . . 67c
Super Suds, 4 zavoji. . 25c
5 ft. Chipso 25c
Mleko, 3 kante 18c
Prešički za pečenje, ft. 15c
Prešičeva prata, ft. . . . 8c
Telečji steak, ft. 20c
Špeh in salo, ft. 5 1/2c

Vsa najboljša grocerija in meso po najnižjih cenah. Se toplo priporočam.

LOUIS OSWALD
17205 Grovewood Ave.

V najem
se da trgovska soba, pripravna za vsako malo trgovino. Vpraša se na 6526 St. Clair Ave. (5)

SELITEV
John Oblak
1161 E. 61st St.
Tel. Henderson 2730
(Wed. Fri.)

Dr. A. L. Garbas
SLOVENSKI ZOBOZDRAVNIK
6411 St. Clair Ave.
v Slov. Nar. Domu
soba št. 10
Tel. Henderson 0919

NA KNJIGE!

Prav izvrstne obleke dobite na knjige /International posojilnice in Custodian hranilnice. Dobre, trpežne obleke, suknje in površnike! In kje? Pri

Joe Perme
15607 Waterloo Road

Izdelujem fino krojaško delo. Odpri sem pravkar novo krojačnico in za početek bom dajal tudi na knjige. Vse ena cena je, na knjige ali gotov denar. Pripelje svoje posojilno knjižico z vami in naročite blago, nakar se dotična svota prepíše na mojo knjigo. Pripeljite s seboj tudi svoje znanec in prijatelje. Pomnite, da je to le začasno. Se prav vljudno priporočam.

TREBUŠNE PASOVE IN ELASTIČNE NOGAVICE
imamo v polni zalogi. Pošiljamo tudi po pošti.
Mandel Drug Co.
15702 Waterloo Rd. Cleveland, O.

VABILO!

PLESNO VESELICO priredijo "Napredne Slovenke", 137 S. N. P. J.

V S. N. DOMU NA ST. CLAIR AVE.

Igrali bodo Hojerjevi fantje

V SOBOTO VEČER 7. JANUARJA

Začetek ob 8. uri

VSTOPNINA 25 CENTOV

POSTREŽBA PRVOVRSTNA

VABILO!

VABILO!

VABILO!

CONAN DOYLE:

Dolina strahu in groze

"In čemu ni bilo izvršene še nobene aretacije? Zdaj je že dve preč. Glavo stavim, da je bil od danes zjutraj vsak policist v okoliših štiridesetih milj na preži za nekim mokrim tujcem."

"Tako je, Mr. Holmes."
"Nu, če ni imel prav blizu kje druge obleke, v katero bi se bil preoblekel, bi težko izbegnil njihovim očem. In kljub temu pa še dozdej niso dobili!"

Holmes je med tem stopil k oknu, kjer je s povečalnim steklom preiskoval krvavi madež na okenski polici. "Nobenega dvoma ni, da je bil ta madež narujen s čevljem. Odtis je nenavadno širok. Kaj pa je tisto-le pod ono stransko mizico?"

"Mr. Douglasove telovadne ročke," je odvrnil Ames.

"Telovadne ročke? Saj je samo ena. Kje pa je druga?"

"Ne vem, Mr. Holmes. Morda je bila samo ena tam. Jaz jih že več mesecev nisem opazil."

"Samo ena telovadna ročka," je rekel Mr. Holmes resno. Njegovo pripombo je tedaj prekinilo trkanje na vrata.

Vstopil je visok, ogorel, lep, gladko-obrit človek. Takoj sem domneval, da je to najbrže Mr. Barker, o katerem sem slišal. Njegove lepe, gospodujoče oči so naglo ošinile drugega za drugim.

"Žal mi je, da sem prekinil vaše posvetovanje," je rekel, "toda potrebno je, da čujete zadnjo novost."

"O aretaciji?"

"Ne, toliko sreče še nimamo. Toda našli so njegovo kolo. Morilec je namreč pustil tukaj svoje kolo. Pojdite z menoj in prepričajte se sami. Kolo je komaj sto jardov od vežnih vrat."

Ko smo prišli na dotično mesto, smo videli tam dvoje ali troje služabnikov in nekaj drugih radovednežev, ki so ogledovali kolo, katero je bilo skrito v grmovju zimzelenja. Kolo je bilo dokaj oškropljeno z blatom, kakor da je bilo nedavno rabljeno. Na kolesu je bila pritrjena torbica, v kateri je bila posodica za olje, o lastniku kolesa pa ni bilo nobenega sledu.

"V veliko pomoč policiji bi bilo, če bi bile te stvari registrirane," je rekel policijski inšpektor, "toda zadovoljiti se moramo s tem, kar smo našli in kar imamo. Toda kaj je neki padlo človeku v glavo, da je pustil kolo tukaj? In kako, za božjo voljo, je prišel brez kolesa od tu? Zdi se, da ni niti najmanjšega zarka v tem slučaju, Mr. Holmes."

"Mislite, da ga ni?" je odgovoril moj prijatelj. "Hm, čudim se!"

TRETJE POGAVLJE

Igralci drame

"Ali ste videli vse, kar ste hoteli, v oni sobi?" je vprašal

White Mason, ko smo stopili spet v hišo.

"Za enkrat vse," je rekel inšpektor in Holmes je prikimal. "Nu, morda bi zdaj radi slišali, kar imajo povedati ljudje v hiši. Saj gremo lahko v jedilnico, Ames? Prosim, pojdite tudi vi in nam povejte, kar veste."

Služabnikova izpoved je bila kratka in jasna in dobili smo vtis, da je mož pošten. Pri Douglasu se je udinjal pred petimi leti, ko je prišel Douglas v Birstone. Vedno je bil mnenja, da je bil Mr. Douglas bogat gentleman, ki je naredil svojo srečo v Ameriki. Bil je dober in prijazen delodajalec in Ames se glede tega ni imel pritoževati. Pri Mr. Douglasu ni nikoli opazil kakega znaka strahu ali strahopetja; obratno: bil je eden najneustrašenejših mož, kar jih je on poznal. Ukazal je, da se vsak večer dvigne mostič, to pa zato, ker je bil to starodaven običaj, katerega on ni hotel izpreminjati.

Mr. Douglas je zahajal malokdaj v London in je sploh poredko hodil iz vasi, toda dan pred zločinom je šel nakupovat v Tunbridge Wells. On (Ames) je opazil tega dne nekoliko razburjenja in nestrpnosti pri svojem gospodarju. On (Ames) se je nahajal v shrambi na drugem koncu hiše onega večera, kjer je pospravljal srebrni namizni pribor, ko je nenadoma začul močni zvonjenje zvonca. Strela ni slišal, kar pa ni čudno, ker je shramba na drugem koncu hiše in vmes je mnogo zaprtih vrat in dolg hodnik. Kuharica je prišla iz svoje sobe, iz katere jo je izvabilo močno zvonjenje, nakar sta šla skupaj v prednji del poslojpa.

Ko sta prišla spodaj do stopnic, sta videla Mrs. Douglasovo prihajati dol. Ne, ona ni bila razburjena in ni nikamor hitela. Ko je pravkar dospela do konca stopnic, je Mr. Barker planil iz Douglasove delovne sobe, nakar je ustavil na stopnicah Mrs. Douglasovo ter jo prosil, naj gre nazaj.

"Za božjo voljo, pojdite nazaj v svojo sobo!" je vzkliknil. "Ubogi Jack je mrtev! Tu ste brez koristi in pomagati ne morete ničesar. Za božjo voljo, pojdite nazaj!"

Po kratkem prigovarjanju se je dala Mrs. Douglasova prepovoriti, da je odšla nazaj po stopnicah. Spominja se, da ni zavpila ali vzkliknila, ko je izvedela grozno novico. Mrs. Allenova, kuharica, je šla z njo gor ter ostala z njo v sobi. Ames in Mr. Barker sta se nato vrnila v delovno sobo, kjer sta našla vse natančno tako, kakor je ugotovila stanje stvari policija. Sveča ob tem času ni gorela, pač pa petrolejka. Pogledala sta skozi okno, toda ker je bila zelo tem-

na noč, nista ničesar videla ali slišala. Nato sta odhitela ven, ter spustila mostič, nakar je Mr. Barker odhitel javit stvar policiji.

Tako se je glasila, v glavnih potezah, izjava služabnika.

Kuharica, Mrs. Allenova, je v glavnem potrdila to, kar je izpovedal Ames. Njena soba je bila bliže delovni sobi kakor pa shramba. Ona se je pravkar pripravljala, da gre počivat, ko je zazvonil zvonec. Je nekoli-ko gluha, in zato morda ni slišala strela, toda to nima velikega pomena, ker njena soba je še vedno dokaj oddaljena od sobe, v kateri se je izvršil zločin. Spominja se, da je slišala neki ropot, ki je bil podoben loputanju vrat. Toda to je bilo dokaj prej — najmanj pol ure prej, nego je zazvonil zvonec. Ko je Mr. Ames stekel v prednji del hiše, je šla tudi ona z njim. Videla je Mr. Barkerja, ki je stopil, ves blede in razburjen, iz delovne sobe. Stopil je naproti Mrs. Douglasovi, ki je prihajala po stopnicah. Prosil jo je, naj gre nazaj, nakar mu je ona nekaj odgovorila, toda, kaj je rekla, tega ni slišala.

"Pojdite z njo in ostanite pri nji!" ji je ukazal Mr. Barker.

Mrs. Allenova je odšla z gospo v gornjo sobo, kjer jo je tolažila. Gospa je bila zelo razburjena in se je tresla, toda ni naredila nobenega poizkusa, da bi šla zopet dol. Mrs. Allenova je ostala skoro vso noč pri njej. Kar se tiče ostalih služabnikov, so bili že vsi v posteljah, in glas zvonca jih ni dosegel; prišli so dol šele malo prej, kot je prispe- la policija. Oni so spali prav v ozadju hiše in niso mogli ničesar slišati.

Za Mrs. Allenovo je bil zaslišan kot priča Mr. Barker. Glede dogodkov prejšnje noči ni imel več mnogo pripomniti, ker je že vse, kar mu je bilo znane-ga, povedal policiji. Bil je prepričan, da je morilec pobegnil skozi okno. Krvavi madež na okenski polici, je bil — po njegovem mnenju — dokaz, da je njegova domneva prava. Poleg tega je bil tudi mostič dvignjen, zato ni bilo nobene druge možne poti za beg. Kaj je postalo iz morilca in zakaj ni vzel s sabo kolesa, če je bilo res njegovo, tega pa ni mogel pojasniti. V jarku ni mogel utoniti, ker je znašala največja globina vode v njem komaj tri čevlje.

Kar se njega samega, Barkerja, tiče, ima jako definitivno teorijo glede tega umora. V Douglasovem življenju so bila gotova poglavja, o katerih ni nikoli govoril. Izselil se je v Ameriko, ko je bil še zelo mlad mož. V Ameriki je našel srečo in Barker se je z njim seznanil v Kaliforniji, kjer sta postala partnerja v nekem rudniškem podjetju v Benito Canyonu. Zelo dobro sta uspevala, toda Douglas je nenadoma prodal svoj delež ter se napotil v Anglijo. Takrat je bil vdovec. Tudi Barker je kmalu zatem prodal svoje ter se naselil v Londonu. In v Angliji sta zopet obnovila svoje prijateljstvo.

Douglas je naredil nanj vtis, kakor da visi neprestano neka nevarnost nad njegovo glavo in s to nevarnostjo je spravljal v

zvezo tudi njegov odhod iz Kalifornije. Barker je bil vedno mnenja, da streže kaka tajna organizacija Douglasu po življenju, in da slednja ne bo odnehala prej, dokler ga ne usmrtili. Več tozadevnih Douglasovih opazk je potrdilo Barkerja v njegovi domnevi, dasi ni Douglas nikoli povedal, kakšna je ta organizacija, niti kaj ji je storil. Bil pa je prepričan v toliko, da ima ona karta, ki so jo našli pri mrtevci, nekaj zveze z imenovano tajno organizacijo.

"Kako dolgo pa ste bili z Douglasom v Kaliforniji?" je vprašal inšpektor MacDonald.

"Vsega skupaj pet let."
"Pravite, da je bil samec?"
"Ne; vdovec."

"Ali vam je znano, odkod je bila njegova prva žena?"

"Ne, spominjam se samo, da mi je pravil, da je bila nemškega rodu. Videl sem tudi njeno fotografijo. Bila je zelo krasna ženska. Umrla je za vročinsko boleznijo leto prej, preden sem se jaz z njim sestal in seznanil."
"V katerih krajih pa je še živel v Ameriki?"

"Večkrat sem ga slišal govoriti o Chicagu. To mesto mu je bilo dobro znano, ker je delal tam. Dalje sem ga slišal tudi govoriti o premogovnih in železnih okrožjih. V onem času je precej potoval."

"Ali je bil politik? In ali je imela ona tajna organizacija kaj opravka s politikom?"

"Ne; za politiko se on ni brigal."

"Ali imate morda vzrok misliti, da je bil kriminalc?"

"O, baš nasprotno! Se nikoli v svojem življenju nisem srečal bolj poštenega moža."

"Ali je bilo kaj čudnega in skrivnostnega v njegovem življenju v Kaliforniji?"

"Najrajši se je zadrževal in delal v najinem rudniku v gorah. Nikoli ni hodil tja, kamor so hodili drugi. Zato sem pričel tudi domnevati, da ga mora nekdo zasledovati. Ko pa je nato nenadoma odšel v Evropo, sem si bil gotov, da so moje domneve prave. Menim, da je moral prejeti na ta ali oni način kako svarilo. Nekako teden dni po njegovem odhodu, je prišlo kakega pol ducata mož, ki so povpraševali po njem."

"Kakšne vrste možje pa so bili to?"

"Izgledali so precej grčavi in sirovi. Prišli so gori k rudniku ter hoteli vedeti, kje je. Povedal sem jim, da je šel v Evropo, da pa ne vem, kje da se je naselil. Ti možje mu niso želeli ničesar dobrega, to je bilo razvidno na prvi pogled."

"Ali so bili ti ljudje Američani — Kaliforničani?"

"Hm, ne vem, če so bili Kaliforničani. Da so bili Američani, to je gotovo. Toda niso bili nikaki rudarji. Sicer pa nisem mogel dognati, kaj so bili in bil sem vesel, ko so spet odšli."
"To je bilo pred šestimi leti?"

"Skoro pred sedmimi."

"In pred tem sta bila skupaj pet let v Kaliforniji. . . . Torej vsa ta stvar datira kakih enajst let nazaj?"

"Da."
(Dalje prihodnjič)

33 OBLETNICA-RAZPRODAJA 33

OD 6. DO 17. JANUARJA

Največja razprodaja—cene znižane v razmerju z vašo denarnico. Velika izbira in jako dober kup. Posebno nizke cene na moških črnih oxfords.

Ženski sliperji, \$3.00 do \$5.00, sedaj 98c	Moški delovni čevlji, \$2.50 do \$3.00, sedaj \$1.65	Ženski strap sliperji, \$2.50 do \$3.50, sedaj \$1.98
Sliperji za doma, razne mere, \$1.00 do \$1.75, sedaj 59c	Prej \$3.50, sedaj \$2.00	Moški oxfords in čevlji, \$3.00 do \$6.00, sedaj \$1.95 do \$2.95
drugi samo po 29c	Otroški čevlji, \$2, sedaj 59c	Otroški čevlji in oxfords male mere, 9 do 13½, velike mere, 1 do 5 98c
Ženski rujavi suede oxfords, \$2.25, sedaj 89c	Otroški čevlji, mere 1 do 5½, \$2.50 do \$3.00, sedaj \$1.79	

Ne zamudite okoristiti se s temi skrajno znižanimi cenami

Frank Suhadolnik

6107 St. Clair Ave.

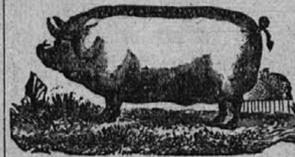
SLOVENSKE GOSPODINJE!

Posebno nizke cene vam nudimo za ta teden sledeči mesarji:

FRANK AŽMAN 6501 St. Clair Ave. Tel. EN. 4365	Funt Svinjska pečenka (pork roast) 10c	LOUIS LAUTIŽAR 1193 E. 60th St. Tel. HE. 7733
FRANK FABIAN 1385 E. 53d St. Tel. EN. 4921	Sveža plečeta 8c	ANTON MALENŠEK 1217 Norwood Rd. Tel. EN. 1037
JERNEJ KRAMAR 1101 Norwood Rd. Tel. HE 7158	Sveže butts 10c	ANTON OGRINC 6414 St. Clair Ave. Tel. EN. 3716
	Špeh in salo 6c	

Imamo v zalogi najboljše vrste govedino, teletino in svinjino, in vsakovrstno suho meso po najnižjih cenah.

Oglasi v "Ameriški Domovini" imajo vedno dober uspeh

Debeli prešiči naravnost z dežele

Vseh velikosti, živi ali osnaženi, pregledani od mesta in jih pripeljemo kamor želite. Meso v kosih, sunke, plečeta, loins in vse druge stvari se dobe vsak terek in petek, koljemo pa vsak ponedeljek in četrtek. Pridite in izberite si sami.

H. F. HEINZ

Vine St., Willoughby, O.
Tel. Wickliffe 110-J-2

FRANK G. GORNIK

SLOVENSKI ODVETNIK

V mestu (Čez dan)
1259 Union Trust Bldg.
E. 9th in Euclid Ave.
Telefon Main 7260.

Podružnica na 15335 Waterloo Rd.
Suite 2, v Slov. Del. Domu
Zvečer od 6:30 do 8:00.
Telefon: KEnmore 1244

JOSEPH ZORMAN

ODVETNIK

6411 St. Clair Avenue (v Slovenskem narodnem domu)
Uradne ure: 10.-4.; zvečer 7.-8. Ob sredah: 10.-12.

LED IN PREMOG

TOČNA POSTREŽBA
JOSEPH KERN
SLOVENSKI RAZVAJATEL
LEDU IN PREMOGA
1194 E. 167th St.
Pokličite KEnmore 4361

Michael Casserman

PLUMBING & HEATING
18700 Shawnee Ave.
KEnmore 8377

V nedeljo 8. januarja 1933 KONGERT "SOČE" v Slovenskem Domu na Holmes Ave.